

Libris
RO

Tehnoredactare: FLORENȚA SAVA
Design copertă: ADA FONAI
Redactor de carte: DANIELA SITAR-TĂUT

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VERNE, JULES

Vaporul misterios / Jules Verne; trad.: George B. Rareș;
pref., tabel cronologic și notă asupra ed.: Alexandru Buican.
- Baia Mare: Actaeon Books, 2018
ISBN 978-606-94705-4-1

I. Rareș, George B. (trad.)
II. Buican, Alexandru (pref.; ed.)

821.133.1

JULES VERNE

VAPORUL MISTERIOS

[LES FORCEURS DE BLOCUS]

ACTAEON BOOKS

Distribuit de SC Multicart Com
Tel.: 0733.940.772

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Tabel cronologic	9
Notă asupra ediției	17
I Delfinul	19
II Întinderea pânzelor	29
III Pe mare	39
IV Impertinențele lui Crockston	49
V Ghiulelele corvetei <i>Iroquois</i> și argumentele lui miss Jenny	58
VI Canalul insulei Sullivan	67
VII Un general sudist	76
VIII Evadarea	82
IX Între două focuri	95
X Saint Mungo	105

I DELFINUL

Cel dintâi fluviu ale cărui ape spumegară sub roțile unui vas cu aburi, fu Clyde¹. Era în anul 1812. Acest vapor se numea *Cometa* și făcea o cursă regulată între Glasgo² și Greenock³ cu o iuțea de șase mile⁴ pe oră. De atunci încoace mai bine de un milion de steamere⁵ sau pachetboturi⁶ au urcat și coborât apele râului scoțian, și locuitorii marii cetăți comerciale trebuie să se fi deprins în chip deosebit cu toate minunățiile navigației cu aburi.

Totuși, în ziua de 3 decembrie 1862, o numeroasă mulțime, alcătuită din armatori⁷, industriași, lucrători, marinari, femei, copii, năpădea străzile noroioase ale Glasgo-ului și se îndrepta spre Kelvin Dock⁸, întins așezământ de construcții navale aparținând domnilor Tod⁹ și Mac Gregor. Acest din urmă nume do-

---

1 Clyde. Al doilea râu ca lungime în Scoția, care străbate, de asemenea, orașul Glasgow, făcând din el un important centru comercial și loc de construcții navale.

2 Glasgow. Al doilea oraș ca importanță în Scoția, după Edinburg, pe care, de altfel, îl întrece ca populație.

3 Greenock. Oraș, centru administrativ, în Scoția.

4 1 milă = 1.609 kilometri.

5 Steamer. Vas cu aburi.

6 Pachebot. Navă care transportă călători.

7 Armator. Persoană care armează o navă; Proprietar al unei nave.

8 Kelvin Dock. Important șantier naval în Glasgow.

9 David Tod; John Mac Gregor. Faimoși constructori de nave din Glasgow în sec. al XIX-lea.

Libris.ro

vedește îndeajuns că vestiiții urmași ai Highland-erilor¹⁰ au devenit industriași și că din toți acei foști vasali ai clanurilor de odinioară ei au făcut muncitori de fabrică.

Kelvin Dock este așezat la câteva minute depărtare de oraș, pe malul drept al râului Clyde; în curând întinsele și marile-îșantiere fură invadate de curioși. Nici un capăt de chei, nici un zid de magazie, nici un acoperiș de pravălie, pe care să fi fost un locșor neocupat; râul însuși era brăzdat de vase și pe țărmul stâng înălțimile Govan¹¹-ului furnicau de privitori.

Și, totuși, nu era vorba de o serbare neobișnuită, ci numai și numai de lăsarea pe valuri a unui vas. Publicul din Glasgow nu se putea să nu fie sătul până în gât și scârbit de incidentele unei astfel de operațiuni. *Delfinul* – acesta era numele vasului construit de domnii Todd și Mac Gregor – prezenta oare ceva deosebit? Drept vorbind, nu. Era o corabie de o mie cinci sute de tone, făcută din tablă de oțel și în care totul fusese plănuțit în așa fel, încât să se poată obține un mers cât mai rapid. Mașina ei, ieșită din atelierele Lancenfield Forge¹², avea mare presiune și o putere efectivă de cinci sute de cai putere. Ea punea în mișcare două elice-perechi, așezate de fiecare parte a etamboului¹³ cârmei în părțile delicate dindărăt și erau cu totul independente una de alta, aplicare cu totul nouă a sistemului domnilor Dudgeon¹⁴ din Millwall¹⁵, care dă o mare iuțeală vaselor și le îngăduie să se miște cum vor într-un cerc foarte restrâns. În ceea ce

10 Highland. Regiune istorică în Scoția, de unde și numele locuitorilor ei.

11 Govan. District în apropierea Glasgow-ului.

12 Lancenfield Forge. Turnătorie din Glasgow înființată în anul 1825.

13 Etambou. Element de rezistență al scheletului unei nave, amplasat la pupă și care susține cârma.

14 John Dudgeon (1816-1881) și William Dudgeon (1818-1875). Ingineri și constructori de vase, englezi.

15 Millwall. District al orașului Londra.

privește adâncimea apei ce-o călca *Delfinul* trebuia să fie considerabilă. Cunoscătorii nu se înșelau în această privință și apreciau că o astfel de corabie era menită să călătorească ades prin strâmțtori de o adâncime mijlocie. Dar, în sfârșit, toate aceste particularități nu puteau îndreptăți întru nimic îmbulzeala publicului. În definitiv, *Delfinul* nu avea nimic mai mult și nimic mai puțin decât orice alt vas plutitor. Lăsarea lui pe valuri prezenta oare vreo greutate mecanică anevoie de trecut? Nici asta. Clyde primise în undele lui un număr de bastimente¹⁶ de un tonaj cu mult mai mare, și punerea pe valuri a *Delfinului* trebuia să se facă în chipul cel mai obișnuit.

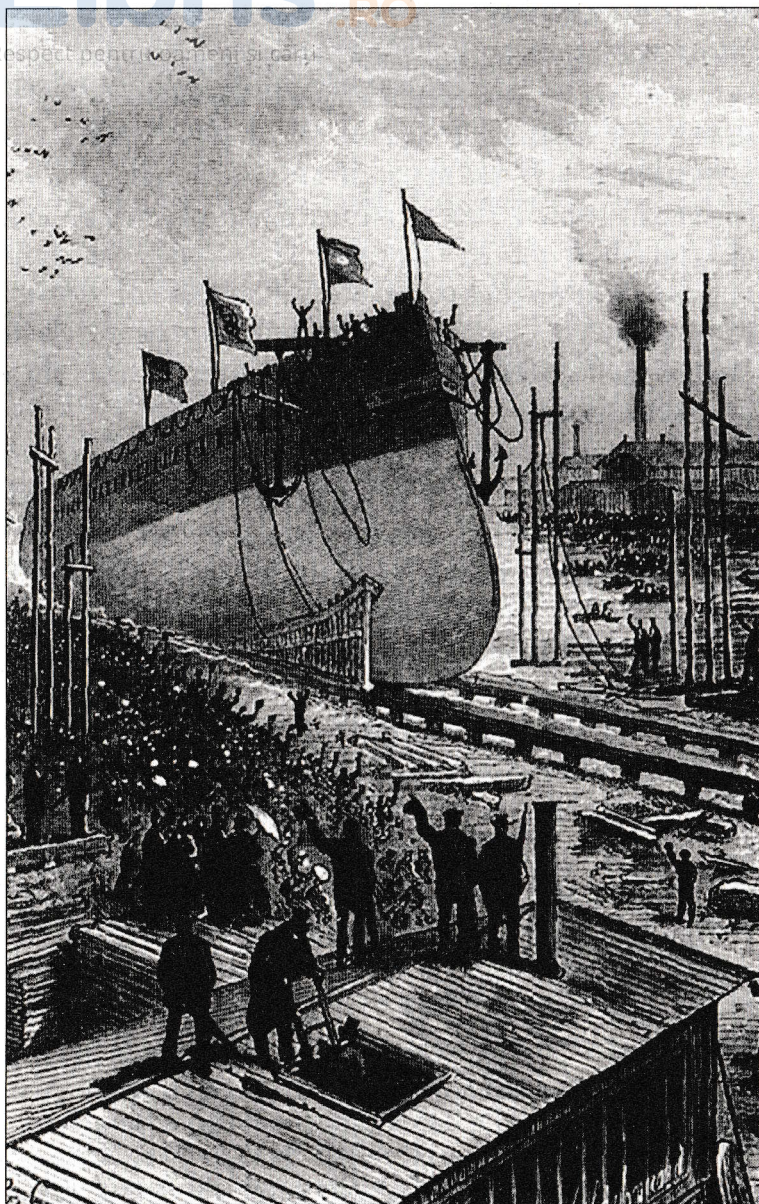
Într-adevăr, când marea era potolită, în clipa când refluxul începuse a se simți, manevrele încetară, loviturile de ciocane răsunară la un desăvârșit unison pe colțurile destinate a înălța chila¹⁷ vasului. În curând, o tresărire străbătu toată construcția masivă; oricât de puțin ar fi fost el de ridicat, totuși se simți că se zguduia: alunecarea începuse, se accelera și, peste câteva clipe, *Delfinul*, părăsindu-și cala¹⁸ cu îngrijire unsă cu seu, se scufundă în apele râului într-o îmbelșugată bolborosire de aburi albi. Partea lui dindărăt se izbi de noroiul râului, apoi se înălță pe coama unui val uriaș și, mărețul steamer, răpit de avântul său, s-ar fi sfărâmat de cheiurile șantierului Gowan, dacă ancorele sale, scoborându-se cu un zgomot asurzitor, nu i-ar fi stăvilit goana.

Lăsarea vasului în apă izbutise pe deplin. *Delfinul* se legăna liniștit pe apele râului Clyde. Toți privitorii aplaudară când vasul își luă în primire elementul său firesc și uriașe urale izbucniră de pe ambele țărmuri.

16 Bastiment. Vapor de mari dimensiuni, de obicei de război.

17 Chilă. Element principal longitudinal al osaturii unei nave, în partea inferioară, baza scheletului acesteia.

18 Cală. Platformă ușor înclinată pe care se construiesc sau se repară nave.

„Delfinul, părăsindu-și cala...”

Dar pentru ce aceste urale și aplauze? Fără îndoială, chiar cei mai împătimiți dintre privitori ar fi fost tare nedumeriți în ceea ce privește lămurirea etuziasmului lor. De unde provenea deci deosebitul interes ce-l trezea această corabie? Numai și numai tainei ce-i învăluia menirea se datora acest interes. Nimeni nu știa cărui fel de negoț se va deda ea și, întrebând diferitele grupuri de curioși, de bună seamă și pe bună dreptate te-ai fi mirat de varietatea părerilor ce se rosteau privitor la acest lucru.

Totuși, cei mai bine informați sau aceia ce se pretindeau ca atare erau de acord în a recunoaște că steamerul acesta avea să joace un rol însemnat în acel groaznic război ce bântuia pe atunci Statele Unite ale Americii. Dar mai multe nu știau; dacă *Delfinul* era un vas de corsari¹⁹, unul de transport, o corabie confederată sau un vas al marinei federale, nimeni nu ar fi putut-o spune.

— Ura!... strigă unul, afirmând că *Delfinul* era construit în beneficiul Statelor din Sud.

— Hip! hip! hip!... strigă un altul, jurându-se că niciodată nu va fi navigat un vas mai rapid decât acesta pe coastele americane.

Deci scopul lui era necunoscut și, pentru a se ști lămurit la ce trebuiau să se aștepte, ar fi trebuit să fii tovarășul sau cel puțin un intim al firmei Vincent Playfair & Co. din Glasgow.

Bogată, puternică și inteligentă casă de comerț era casa cu firma Vincent Playfair & Comp, proprietarii ei fiind urmașii unei străvechi și onorate familii scoborâtoare din acei lorzi Tabacco²⁰, care clădiră cele mai frumoase cartiere din oraș. Acei dibaci negustori, în urma Actului Unirii, întemeiaseră întâile

¹⁹ Corsar. Comandant al unei nave particulare, care, cu autorizația guvernului unui stat maritim, ataca și jefuia vase inamice.

²⁰ Tabacco Lords. Denumire dată unor comercianți din Glasgow care, făcând averi uriașe cu tutunul cultivat în coloniile engleze din America, au adoptat un stil de viață aristocratic.

birouri din Glasgow, negociind tutun din Virginia²¹ și Maryland²². Imense bogății se agonisiră, un nou centru de negoț era făurit. În scurtă vreme Glasgow-ul deveni industrial și manufacturier; țesătoriile și tapițeriile se ridicară din toate părțile și, în câțiva ani, propășirea orașului fu dusă la cel mai înalt grad.

Casa Playfair, rămasă credincioasă spiritului întreprinzător al strămoșilor săi, se avântă în cele mai îndrăznețe operații și susținu cinstea negoțului englezesc. Șeful ei actual, Vincent Playfair, bărbat de vreo cincizeci de ani, de un temperament mai cu seamă practic și pozitiv și totodată cutezător, era un amator de viță. Nimic nu-l mișca – în afară de tot ce privește comerțul – nici chiar latura politică a afacerilor. De altfel, era cu desăvârșire cinstit și sincer.

Totuși, această idee de a fi construit și armat *Delfinul* nu și-o putea revendica. Ea aparținea de drept lui James Playfair, nepotul său, un flăcău frumos, ca de treizeci de ani și cel mai cutezător skipper²³ al marinei Regatului Unit

La Tontine Coffe Rooms²⁴, sub bolțile sălii primăriei, James Playfair, după ce citise cu patimă ziarele americane, comunică unchiului său un plan foarte năstrușnic.

— Unchiule Vincent, spuse el, aprins nevoie-mare, sunt de câștigat milioane în mai puțin de o lună!...

— Și ce se pune la bătaie? întrebă unchiul Vincent.

— O corabie și o încărcătură.

— Nimic altceva?

— Ba da, pielea echipajului și a căpitanului său; dar de asta nu se ține seamă.

21 Virginia. Stat situat în partea de sud est a Statelor Unite ale Americii.

22 Maryland. Stat situat în estul Statelor Unite ale Americii.

23 Skipper. Comandant al unui vas sau al unul remorcher.

24 Tontine Coffe Rooms. Loc de întâlnire pentru membrii comunității de afaceri din Glasgow, aflat în căderea Primăriei.

— Ia să vedem, răspuse unchiul Vincent, căruia îi plăcea foarte mult această expresie.

— Este prevăzut totul, reîncepu James Playfair. Ai citit *Tribune*, *New York Herald*, *The Times*, *Richmond Enquirer* și *The American Review*²⁵?

— De douăzeci de ori, nepoate.

— Crezi, ca și mine, că războiul Statelor Unite va dăinui încă mult timp?

— Foarte mult!...

— Știi câtă suferință pricinuieste această luptă, intereselor englezești și îndeosebi celor ale Glasgow-ului?

— Și mai cu deosebire însă celor ale casei Playfair et Co., răspuse unchiul Vincent.

— Mai ales acestora, întări tânărul căpitan.

— Mă mâhnesc zilnic, James, din această pricină și văd cu groază dezastrele din afaceri ce le poate atrage acest război. Nu că nu ar fi solidă casa Playfair & Co., nepoate; dar are corespondenți ce pot greși... Ah! americanii ăștia, fie ei adepți ai sclaviei sau a desființării ei, îi dau pe toți dracului!...

Dacă din punctul de vedere al marilor principii umanitare, pururea și pretutindeni superioare intereselor personale, Vincent Playfair nu avea dreptul să vorbească astfel, avea însă dreptate să nu privească lucrurile decât din punct de vedere curat negustoresc. Cea mai de seamă materie de export american lipsea pe piața Glasgow-ului, foamea bumbacului (pentru a întrebuința energica expresie englezească) devenea zi de zi tot mai amenințătoare... Mii de lucrători se vedeau reduși a trăi din mila publică. Glasgow-ul avea douăzeci și cinci de mii de metri de bumbac țesut pe zi, adică cincizeci de milioane de lire pe an. După aceste cifre, judece oricine tulburările aduse în mișcarea in-

25 Ziare și reviste de mare tiraj din diferite orașe ale Statelor Unite, la aceea dată.

dustrială a orașului, când materia textilă lipsea aproape cu totul. Falimentele izbucneau în fiecare oră. Suspendările de lucrări se produceau în toate fabricile. Muncitorii mureau de foame.

Priveliștea acestei nemărginite mizerii îi dase lui James Playfair ideea îndrăznețului său plan.

— Mă voi duce să găsec bumbac, spuse el, și-l voi aduce, fie ce-o fi!...

Dar cum și el era „negustor”, ca și unchiul Vincent, se hotărî să procedeze pe calea schimbului și să propună operația sub forma unei afaceri comerciale.

— Unchiule Vincent, spuse el, uite-mi ideea.

— Ia s-o vedem, James.

— Este foarte simplă: vom construi un vas maritim cu o iuteală superioară și de o mare capacitate...

— Asta este cu puțință.

— Îl vom încărcă cu muniții de război, alimente și îmbrăcăminte.

— De astea se găsec...

— Voi lua eu comanda acestui steamer. Voi înfrunta în viteză mersului toate vasele marinei federale. Vom sparge blocada în vreun port din sud...

— Vei vinde scump încărcătura federalilor, care au nevoie de ea, cuvântă apoi unchiul.

— Și mă voi înapoia cu vasul încărcat cu bumbac...

— Pe care ți-l vor da ei pe nimica toată!...

— Precum zici, unchiule Vincent. Merge așa?

— Este bine ticluit totul. Dar vei trece oare?

— Voi trece, dacă voi avea un vas bun.

— Ți se va face unul anume. Dar echipajul?

— O!.. îl voi găsi. Nu-mi trebuie oameni mulți, ci numai atâția ca să pot manevra cu ei – și atâta totul!... Nu-i doar vorba să ne batem cu federalii, ci să-i las mult în urmă.

— Vor fi lăsați la distanță, răspunse unchiul Vincent într-un chip hotărâtor. Acum, spune-mi, James, spre ce punct al coastei americane crezi să te îndrepti?

— Până acum, dragă unchiule, câte vase au mai spart blocada portului New Orleans²⁶, Wilmington²⁷ sau Savannah²⁸? Eu, eu unul mă gândesc să intru de-a dreptul în Charleston. Nici un bastiment englez n-a putut pătrunde încă în acele strâmtoni, afară doar de *Bermuda*²⁹. Voi face și eu ca dânsa, și dacă vasul meu calcă puțină apă, mă voi duce acolo unde basimentele federalilor nu mă vor putea urmări.

— Fapt este, zise unchiul Vincent, că Charleston-ul este plin de bumbac. Îl ard, ca să scape de el.

— Da, răspunse James. Mai mult, orașul este aproape înconjurat. Beauregard³⁰ este lipsit de muniții, așa că va plăti încărcătura cu aur.

— Bine, nepoate! Și când vrei să pleci?

— Peste șase luni. Îmi trebuie nopți lungi, nopțile de iarnă, pentru ca să trec mai ușor.

— Ți se va face vasul, nepoate!...

— Ne-am înțeleș, unchiule?

— Înțeleș!

— Nici o vorbă despre asta!

— Nici o vorbă!...

²⁶ New Orleans. Oraș important, port și centru comercial, așezat pe râul Mississippi, în statul Louisiana, Statele Unite.

²⁷ Wilmington. Oraș, port, în statul Carolina de Nord, Statele Unite.

²⁸ Savannah. Oraș în statul Georgia, Statele Unite, așezat pe malurile râului Savannah.

²⁹ USS Bermuda. Vas cu aburi construit în Anglia și capturat de marina unionistă în timpul Războiului Civil American.

³⁰ Pierre-Gustave Toutant de Beauregard (1818-1893). General al Armatei Statelor Confederate în Războiul Civil American, supranumit și „Erou al fortului Sumter”.